

N:o 50.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående upplåtande af mark från förra landskamererarebostället $\frac{1}{2}$ mantal Grytan n:o 2 i Brunflo socken af Jemtlands län till skjutfält för Norrlands artilleriregemente; gifven Stockholms slott den 17 mars 1893.

Under åberopande af bilagda statsrådsprotokoll öfver landtförsvarsärenden denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva:

att af förra landskamrerarebostället $\frac{1}{2}$ mantal Grytan n:o 2 i Brunflo socken af Jemtlands län gårdsskiftet jemte hemskogen och ett omkring 3,300 meter långt och 300 meter bredt bälte af utskogen må, för att användas till skjutfält, få upplåtas till Norrlands artilleriregemente mot skyldighet för regementet att af hemmansdelarnes afkomst, deri jemväl inberäknad den på nyssnämnda del af utskogsskiftet växande skog, bekosta skjutfältets iordningställande och underhåll äfvensom stängsel emellan detsamma och återstående delar af utskogsskiftet.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Axel Rappe.

Utdrag af protokollet öfver landtförvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 mars 1893.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: friherre VON ESSEN,
friherre ÅKERHJELM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON.

Chefen för landtförvarsdepartementet, statsrådet friherre Rappe föredrog i underdånighet:

Efter gemensam beredning inom landtförvars- och finansdepartementen, yttrade departementschefen:

»I anledning af domänstyrelsens, jemlikt nådigt bref den 27 juni 1887, gjorda underdåniga framställning rörande dispositionen från den 14 mars 1894 af det till samma dag för statsverkets räkning utarrenderade förra landskamrerarebostället $\frac{1}{2}$ mantal Grytan n:o 2 i Brunflo socken af

Jemtlands län, har Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 8 april 1892 förordnat, att af detta hemman, som består af tre aflägsne från hvarandra liggande skiften, nemligen gårdsskiftet med tillhörande hem- och utskog, innehållande sammanlagdt 633,28 har, fyllnadsjorden Singsjölandet, innehållande 403,44 har, och lägenheten Jurikan, innehållande 44,08 har, skulle så väl fyllnadsjorden som ock den del af gårdsskiftet, som benämnes utskogen, vid arrendetidens slut från hemmanet afskiljas för att ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning samt att, efter det gränsen mellan berörda utskog och gårdsskiftet i öfrigt blifvit af landtmätare i vederbörande revirförvaltares närvaro mot öfriga hemegor utstakad och bestämd, äfvensom ej mindre fördelning af hemmanets mantal genom Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes försorg egt rum sålunda, att särskild andel deraf åsattes dels de till kronopark afsedda områdena, dels återstående delen af hemskiftet och dels lägenheten Jurikan, än äfven värdering å sistnämnda lägenhet och den till kronopark ej afsedda del af gårdsskiftet egt rum i den ordning, som för arrendeuppskattningar är stadgad, sistberörda två områden skulle under de i nådiga brefvet den 29 maj 1874 bestämda vilkor å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1894.

Under återopande häraf har generalfältygmästaren och chefen för artilleriet uti underdånig skrifvelse den 15 sistlidne februari hos Eders Kongl. Maj:t anhållit, att gårdsskiftet af berörda hemman äfvensom den så kallade hemskogen och en del af utskogen måtte få upplåtas till Norrlands artilleriregemente att af detsamma användas till skjutfält.

Redan en okulär besigtning af marken hade, yttrar generalfältygmästaren i sin berörda skrifvelse, gifvit anledning antaga, att lämpligt skjutfält för ett i Östersund förlagdt artilleriregemente kunde å nämnda bostället eger erhållas; och sedan generalfältygmästaren, med domänstyrelsens begifvande, låtit närmare undersöka platsen och der upphugga och afväga en skottlinie, hade deraf framgått att området väl lämpade sig för det afsedda ändamålet.

Hvad angår omfånget af den jord, som för skjutfältet erfordras, vore, fortsätter generalfältygmästaren, meningen visserligen att detsamma till större delen skulle förläggas på den till kronopark afsedda utskogen, inom hvilken ett omkring 3,300 meter långt och omkring 300 meter bredt bälte beräknades för skjutbanan åtgå, men då äfven en ej obetydlig del af hemskogen behöfde därför tagas i anspråk och vägen från skjutfältet till stora landsvägen emellan Östersund och Brunflo komme att gå genom hemskogen, vore, enligt generalfältygmästarens åsigt, lämpligast att jemväl gårdsskiftet och den återstående delen af hemskogen finge af artilleriet

disponeras, helst gårdsskiftet utan hemskogen ej kunde tillmätas stort värde samt de å gårdsskiftet befintliga åbyggnader med fördel kunde användas såsom förrådshus m. m.; hvarförutom den afkomst, som framdeles under en eller annan form kunde dragas af gårdsskiftet och hemskogen, väl behöfdes för att, jemte behållningen af den skog, som i och för rödning af skjutbanan måste afverkas på utskogen, täcka kostnaderna för stubbrytning, skjutfältets planering, vägars anläggning och iståndsättande m. m.

Beträffande vidare kostnaden för anskaffning på föreslagna sättet af ett skjutfält för Norrlands artilleriregemente, anser generalfältygmästaren otvifvelaktigt, att sakens ordnande på det sätt, att mark för ändamålet af enskild person inköptes, skulle ställa sig vida dyrare, hvarjemte ifrågasvarande egendoms bibehållande i statens ego enligt generalfältygmästarens åsigt äfven ur den synpunkten är önskvärd, att i så fall det icke obetydliga antalet mindre bemedlade lägenhetsinnehafvare å hemskogens område kunna få qvarstanna, under det att de, för den händelse hemmanet öfvergår till enskild person, måhända blifva nödsakade att utan ersättning lemna hus och hem.

Slutligen upplyser generalfältygmästaren, att den del af utskogen, som för skjutfältet måste tagas i anspråk, till ungefär hälften består af skoglös myrmark, hvadan trädfällning i och för skjutfältets rödning icke behöfver verkställas på större område af utskogen än omkring 50 hektar, och att följaktligen någon rubbning i beslutet angående utskogens ställande under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning ingalunda bör blifva en följd deraf, att en del af densamma användes såsom skjutfält.

Öfver generalfältygmästarens framställning hafva domänstyrelsen, öfverjägmästaren i mellersta Norrlands distrikt och Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jemtlands län anmodats afgifva yttranden, och hafva dessa myndigheter i de utlåtanden, som med anledning deraf från dem inkommit, samtliga tillstyrkt bifall till framställningen, dervid dock domänstyrelsen förmält sig finna nödigt, att artilleriet, derest upplåtelsen komme till stånd, förpligtas inhägnas den del af skjutbanan, som kommer att vara belägen inom utskogens område.

De åberopa till stöd för framställningen hufvudsakligen följande:

öfverjägmästaren: att, då en ej obetydlig del af boställets inegor jemte den dertill hörande hemskog skulle komma att tagas i anspråk för skjutfältet, återstående delen af detta område ej kan med någon fördel försäljas samt att, ehuru utskogen genom den i midten deraf efter dess längd upphuggna skjutbanan blifver afdelad i två smala tegar, hvaraf den norra kommer att hafva en bredd af i medeltal endast 300 meter, något

hinder att ställa dessa tegar under skogsstatens vård likväl ej kan anses förefinnas;

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande: att ifrågavarande hemman för år 1892 är i sin helhet bevillningstaxerad till 21,500 kronor; *att* det samma blifvit, i enlighet med ofvan åberopade nådiga bref den 8 april 1892, i afseende å skattetalet fördeladt, hvarvid den till försäljning bestämde del af gårdsskiftet eller inegorna med hemskogen, innehållande 178,11 har, ansetts motsvara icke fullt en tredjedel af hela egendomens uppskattade innehåll eller $\frac{29}{192}$ mantal, derå af berörda taxeringsvärde belöper en andel af omkring 6,500 kronor, under det att samma egområde vid hållen saluvärdering uppskattats till 10,000 kronor; *att* det sålunda antagna taxeringsvärdet visserligen icke kan utgöra någon fullt tillförlitlig grund för beräkning af den köpeskilling, som vid en försäljning kan komma att betingas, men att å andra sidan, med hänsigt till den erfarenhet, som vunnits vid försäljning till frälse af närbelägna hemman af enahanda beskaffenhet och utan någon värdefull skogsmark, det åsatta saluvärdet synes vara något för högt beräknadt; *att* enligt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes mening högst 8,000 kronor kunna påräknas i köpeskilling för de icke synnerligen värdefulla inegorna jemte hemskogen; *att* då, äfven om annan för skjutfältet lämplig mark kan inköpas, priset derå otvifvelaktigt kommer att ställa sig icke obetydligt högre, det synes vara för statsverket fördelaktigt att för dess ifrågavarande oundgängliga behof använda den del af hemmanet, som kan vara därför erforderlig; *att* ehuru förutom den mark, som åtgår till sjelfva skjutbanan, för artilleriets behof i öfrigt icke erfordras hela den öfverblifna arealen af hemmanets till gårdsskiftet hörande hemskog jemte inegorna, det efter tillgodoseendet af artilleriets behof återstående området antagligen icke kan med någon fördel försäljas; samt *att*, om den närmast skjutfältet belägna mark kommer i enskild persons hand, olägenheter möjligen kunna befaras skola deraf uppstå såväl för artilleriet som den enskilde; och

domänstyrelsen: att enligt instrument öfver den saluvärdering, som på grund af nådiga brefvet den 8 april 1892 blifvit förrättad, de särskilda egoslag, som ingå i den enligt samma nådiga bref till försäljning afsedda del af hemmanets gårdsskifte, hvilken, på sätt ofvan är nämndt, värderats till 10,000 kronor, utgöras af 15 har odlad jord och gräsbärande vallar, 31,31 har naturlig slått och hagar samt 131,80 har skogsmark; *att*, efter hvad hos styrelsen förvarade skogsindelningshandlingar utvisa, växande skogen å den del af »utskogen», som af skjutbanan skulle upptagas, i allmänhet är gles och till stor del består af granskog med ringa växtlighet;

samt att styrelsen, som den 27 sistlidne februari erhållit del af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes den 22 i samma månad meddelade utslag angående den af Eders Kongl. Maj:t föreskrifna mantalsfördelningen, hvarigenom, såsom förut omnämnts, gårdsskiftets inegor med hemskogen åsatts ²⁹/₁₉₂ mantal, ej funnit skäl att å kronans vägnar söka ändring i berörda utslag, hvilket följaktligen är att såsom laga kraftvunnet anse.

Lika med generalfältygmästaren och de i målet hörda myndigheterna anser jag det nu föreslagna sättet för anskaffandet af ett skjutfält för Norrlands artilleriregemente vara det för kronan fördelaktigaste och jag hemställer fördenskull i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att medgifva,

att af förra landskamrerarebostället $\frac{1}{2}$ mantal Grytan n:o 2 i Brunflo socken af Jemtlands län gårdsskiftet jemte hemskogen och ett omkring 3,300 meter långt och 300 meter bredt bälte af utskogen må, för att användas till skjutfält, få upplåtas till Norrlands artilleriregemente mot skyldighet för regementet att af hemmansdelarnes afkomst, deri jemväl inberäknad den på nyssnämnda del af utskogsskiftet växande skog, bekosta skjutfältets iordningställande och underhåll äfvensom stängsel emellan detsamma och återstående delar af utskogsskiftet.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda yttrat och hemstält behagade Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter, till alla delar gilla och godkänna; och skulle proposition i ämnet, sådan den finnes detta protokoll bilagd, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

Emil Hallgren.